

תורת הר שמואל

פרשת כי תבוא - תש"ע

פרשה מפורשת הרב דוד שרעבי

כתוב בפרשה:

(כ"ה י"ד) ולא תסור מכל הדברים אשר אנכי מצוה אתכם היום ימין ושמאל ללכת אחרי אלהים אחרים לעבדם, בפשטות מבינים שהתורה מצווה את האדם שלא ילך בדרכים אחרות, אלא שילך רק בדרך התורה, אבל נראה לומר שהקב"ה מצוה אותנו יותר מזה, יותר עמוק, ואני אפרש.

כשאדם נוסע עם רכב יש נטיה של ימין או נטיה של שמאל על ידי שהאדם נוטה לדרך אחרת, או שהוא נוטה לדרך של ימין, או שהוא נוטה לדרך של שמאל, וזה נקרא שהאדם נוטה "או" לימין "או" לשמאל!

וכמו שכתוב אצל אליעזר עבד אברהם, כשהוא הלך להביא אשה בשביל יצחק הוא אמר להם - ועתה אם ישכם עשים חסד ואמת את אדני הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל, ושם

מפורש שאמר להם אליעזר שאם תביאו אשה מבנותיכם, טוב, ואם לא אני אלך בדרכים אחרות, לימין "או" לשמאל,

ולשון "או" הפירוש הוא לדרך אחרת או דרך ימין או דרך שמאל, ולכן פירש רש"י שם שאמר אליעזר עבד אברהם שאם לא יתנו לו אשה ליצחק מבנותיהם

הוא ילך על ימין מבנות ישמעאל, או על שמאל מבנות לוט שהיה יושב לשמאלו של אברהם, וזה דקדק רש"י שלוט היה

יושב לשמאלו של אברהם שזה דרך אחר לגמרי, וכמו שאמר אברהם ללוט - הפרד נא מעלי אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאלה.

אבל כאן בפרשה שלנו נראה שעיקר

פרפראות הרב משה קליין

אלול מסמל מהד, סוף שנה, ומאידך, תחילת שנה, וכידוע האדם עסוק בתמידות במלחמת היצר שאין לה סוף והתחלה, והרמז לכך: "כי תצא) למלחמה על אויבך ונתנו..." (אלול) במילה הראשונה זה בהתחלה כבאה אחריה בסוף, וכן הלאה.

גם פרשת כי תבוא האות הראשונה של המילה היא האחרונה בא' ב', ואילו האות האחרונה במילה היא הראשונה. (משב"א)

"ולקחת מראשית כל פרי האדמה ושמת בטנא"

רמב"ם: הביכורים אין להם שיעור אך מדבריהם אחד מששים. "טנא" גימטריא "ששים", זו המידה שצריך לתת לכהן.

"טנא" הוא גם רמז לתורה שבע"פ שיש בה 60 מסכתות, וכן לתורה שבכתב שיש בה "מעמים, נקודות, אותיות" ר"ת "טנא", "שמת" ר"ת "שבת, מילה, תפילין", אלו המצוות שנאמר בהן אות. (אוצר החיים ועוד)

"שורך טבוח לעיניך..."

אמרו רבותינו, כל התוכחות גנוזות ומוסוות בתוכן ברכות. דרך משל, פסוק הנ"ל אם תקראנו מהסוף להתחלה תמצא בו דברי נחמה.

אמרו חכמי הרמז, יש בתוכחות תרע"ו מלים, 676, וכנגדן יש 26 פעם שם הוי"ה, שמנינם הכולל תרע"ו הכאים להמתיק התוכחות, על כך אומר הפסוק "רכות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה'", כלומר מכל הקללות שמנינו "רעות" יציל שם ה' הנוכח בהן. (נחל קדומים ועוד)

"ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה"

בכל הארורים לא נאמר "האיש" אלא רק בפסל ומסכה, כי "האיש" גימטריא - "יש"ו", לרמז על אותו האיש הידוע. (רבינו אפרים)

ברוך אתה בבואך"

אמרו חז"ל: "שלושה דברים מרחיבים דעתו של אדם, דירה נאה, אשה נאה, וכלים נאים" "באך" ר"ת "בית, אשה, כלים", בדברים אלה תהיה "ברוך אתה".

(פני דוד)

מזל טוב ושפע ברכות לכל משפחת

ה"ה רפאל אסייג ורעייתו הי"ו על נישואי הבחור החשוב ה"ה איתן ורעייתו הי"ו

תזכו לראות נחת באורך ימים ושנים והחתן הנודע יזכה להאריך עוד באור התורה ועמלה קידוש אחר התפילה - הציבור מוזמן

משפט שלמה הרב שלמה כהן

המקרה:

למוטי היה רכב ישן מסוג סובארו שנת 89 (למניינם) ואע"פ שהיה על הכביש כבר למעלה מ-20 שנה ולא עבר אוברול, הוא עדיין נסע היטב למרות הקילומטרג' הגבוה שצבר. הרכב של אחיו דני היה במוסק אחרי התאונה ומוטי הסכים להשאיל לו את רכבו לנסיעה לצפון.

ביום שישי יצא דני עם משפחתו. הסובארו הישנה עשתה את הנסיעה ללא שום קושי אבל במוצ"ש כשניסה דני להתניע הוא לא קיבל שום תגובה! המוסכניק קבע את מותה של הסובארו האהובה של מוטי. וכששאלו אותו "מה קרה" ענה בקלילות ש"כולם מתים בסוף..." וצחק.

המחיר לאוברול עומד ע"ם של 9000 שח ולרכב בגיל כזה זה לא שווה...ואחת דינו-

לפירוק.

מוטי ביקש מאחיו לשלם לו את מחיר מחירון הרכב לפני הנסיעה שלו, שהוא כ-3000 שח ודני סירב!

הטענות:

מוטי טוען שכיוון שדני היה ה"שואל" וכידוע שואל חייב בכל נזק שיקרה, ואפילו באונס גמור, ומיתת הרכב היא אונס לכן עליו לשלם.

דני טוען שייתכן שהנסיעה לצפון היא זו שגמרה את הרכב, אע"פ שהוא מודה שלא הרגיש שום קושי בנסיעה, אם כן מיתת הסובארו היא בגדר "מיתה מחמת מלאכה" וידוע שעל זה השואל פטור.

מוטי משיב שכיוון שלא הרגיש שום קושי בנסיעה א"א לטעון כך והמיתה הייתה אונס ולכן דני חייב.

פסק הדין:

הציווי הוא שלא לנטות "ימין ושמאל", ולא כתוב את המילה "או", זאת אומרת שהציווי הוא שגם אם אדם הולך בדרך הציווי יש לפעמים שהוא נוטה לימין וחזרה לשמאל, והוא תמיד נמצא על הכביש הנכון אבל הוא יורד לשוליים ולצד הדרך לפעמים לימין ואז הוא מתיישר ועולה חזרה אבל אחר כך הוא יורד שוב לצד שמאל, ואחר כך הוא שוב מתיישר, ובכך הוא תמיד נמצא קרוב לדרך הציווי שדרך הציווי ממוצע אך הוא נוטה לשני צידי הדרך כמו נהג שיכור, וזה אמרה התורה שלא תסור מכל הדברים אשר אנכי מצוה אתכם היום ימין ושמאל ללכת אחרי אלהים אחרים לעבדם, וזה ביאור הפסוק, ולכן לא כתוב "או" כי לא מדובר על דרכים אחרות לגמרי, אלא מדובר על דרך התורה אלא שהאדם יורד "ימין ושמאל", וצריך שתהיה הדרך מוחלטת דרכה של תורה!

זוהי הכוונה של הפסוק בתהילים (פרק כ"ו פסוק י"ב) "רגלי עמדה במישור במקהלים אברך ה'", ופירש רש"י שם - רגלי עמדה במישור, בדרך ישרה. ונראה זה עומק כונת דברי רש"י שהאדם צריך ללכת ישר ולא לרדת לשוליים כל הזמן!

מי שהולך בדרך אחרת לגמרי הוא רשע ולא צריך לחדש לנו שהוא לא טוב, אבל מי שהולך בדרך הישרה אבל יורד פה ושם לצדדים ומחליק את הדברים, אדם זה נקרא חוטא, כי הוא הולך בדרך הנכונה אבל לא משתמש בה כראוי, וזה מה שכתוב בפסוק הראשון של תהילים, שכתוב אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, "ובדרך הטאים לא עמד", שהוא לא היה כמו החטאים שהדרך שלהם הוא מקולקל שהם הולכים בדרך התורה אבל בקביעות יורדים משני צידי הכביש, והרשע שהולך

בדרך אחרת הוא נאכד אבל לפחות הוא מאכד את עצמו בדרך שהוא בחר, אבל החוטא שהולך בדרך התורה אבל יורד כל הזמן לצדדים וחוזר, הוא לא רק מקלקל את הדרך של עצמו אלא הוא גם מפריע לתנועה של האחרים בכביש, וזה גרוע מאוד!!!

התורה מלמדת את האדם לא להיות בינוני!! אם אתה עושה דבר תעשה אותו כמו שצריך!!

ראש השנה

אנו אומרים בראש השנה: יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו שנהיה לראש ולא לזנב! ולא ברור למה צריך לכפול את הלשון, די שנאמר שנהיה לראש?! או שנאמר שלא נהיה לזנב?! אבל למה לכפול ולומר - שנהיה לראש ולא לזנב?

אלא הביאור הוא שאנו מבקשים שנהיה לראש, אבל אפשר להיות ראש שודדים, או ראש ממשלה, או ראש הרבנים כבנגלדש, לכן אנו מפרטים ואומרים איזה ראש אנו רוצים להיות, אנו רוצים להיות ראש לראשים, ראש בין אנשים טובים ויראי שמים, אבל לא ראש לזנבות! וזה שאנו אומרים - שנהיה לראש ולא לזנב, היינו שנהיה לראש אבל לא ראש לזנב, אלא ראש לראשים!

(לשון לימודים)

כתוב בפרשת וירא (כ"ב י') וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו.

בנוסף הסליחות כמנהג הספרדים יש פיוט "אם אפס רבע הקן" על עקידת יצחק, ושם רשם המחבר, צואר פשט מאליו ואביו נגש

דני השואל פטור.

הסבר:

כל אדם ששואל חפץ מחברו חייב בכל מקרה של נזק לחפץ השואל, אפילו אם נגרם ע"י אונס, אלא אם כן אפשר להגדיר את הנזק כ"מיתה מחמת מלאכה" ונחלקו הראשונים בהגדרה זו. ולדעת הרמב"ם כל דבר שקורה בשעת המלאכה ז"א כזמן שהשואל משתמש בחפץ השואל למטרת ההשאלה, הוא מחמת מלאכה והשואל פטור. וכן נפסק בשו"ע ס' ש"מ סעיף ג' ולדעת הרא"ש רק אם הנזק הוא תוצאה ישירה של השימוש היה "מיתה מחמת מלאכה" וכן נפסק ברמ"א. לכן אם אחד שאל סוס להליכה בדרך מסוימת ובאו אליו ליסטים והרגו את הסוס, לשו"ע השואל פטור, כי הנזק קרה בשעת המלאכה, ולרמ"א, השואל חייב, כי הריגת הסוס ע"י ליסטים יכולה הייתה לקרות בכל מקום ואינה "מחמת" המלאכה שעשה.

ובבב"ל מקרה של מיתה מחמת מלאכה, צריך השואל להישבע שכך היה (כמבואר בס' ש"מ סעיף ג', ו-ד') ומבאר הרמ"א שאם ראובן שאל סוס ללכת בדרך והסוס התעייף ומת מהטורח, הוה מיתה מחמת מלאכה אבל אם לא היתה ניכרת כסוס שום עייפות ובאמצע הטיוול הוא מת אין השואל יכול לדעת את סיבת המיתה. אם

ארעה מהדרך או שמא מזקנה!

ולכן במקרה כזה פוסק הרמ"א שצריך השואל לשלם, והתקשו האחרונים לכאן מדוע. ולדעת השו"ע אינו צריך לשלם כי הוא יכול להישבע שהוא מת בדרך ומסתמא משום טורח והיה מיתה מחמת מלאכה. אבל הש"ך שם בס"ק ז' מצדיק את דעת הרמ"א ומבאר שכיוון שאינו יודע את סיבת המיתה אינו יכול להישבע כי כל שבועה צריכה להיות ברורה ויש כלל שכל מי שצריך להישבע כדי להיפטר ואינו יכול, חייב לשלם וזה הטעם שהרמ"א מחייב.

ומקשה קצות החושן שיש ראשונים הסוברים שהשבועה על סיבת המיתה הוא "גלגול שבועה" ובשבועה כזו לא נאמר הכלל הנ"ל, ומבאר דעת הרמ"א בדרך אחרת: מבואר בסימן ע"ה שאם הלווה ראובן לשמעון ותובע את כספו ושמעון אינו יודע אם פרע או לא, חייב הוא לשלם (כי יש ברי וחזקת חיוב נגד שמא) אבל אם לא הייתה הלוואה בנייהם וראובן תובע את שמעון שהוא חייב לו ושמעון משיב שהוא אינו יודע אם חייב לו או לא, הוא פטור (וצריך להישבע היסת) כי אין חזקת חיוב אם המענת בר.

וחוקר הקצות, שואל שאינו יודע אם החפץ השואל מתה מחמת מלאכה או לא, האם זה כמו

"איני יודע אם פרתוך" וחייב או "איני יודע אני חייב לך" ופטור.

ובדרך זו אפשר להסביר את המחלוקת בין השו"ע והרמ"א כי לפי השו"ע השואל אינו חייב עד שסיבת החיוב תתבצע כגון שפשע או קרה אונס, ולכן במקרה שאינו יודע אם היה מיתה מחמת מלאכה או לא הוה "איני יודע אם אני חייב לך" לכן השואל פטור. ולרמ"א השואל חייב בהשבת החפץ השואל מהרגע שהוא מקבל אותו, לכן כשאינו יודע מה קרה הוא אינו יודע אם פרעתוך וחייב לשלם. והיה נראה לדמות את המקרה של הסוכארו של מוטי למקרה של הסוס ולומר שלדעת השו"ע דני פטור ולדעת הרמ"א חייב.

אך אין הדבר כך כי מקרה הרכב לא דומה למקרה של הסוס כלל כי ייתכן שהסוס מת מעייפות ומחמת העבודה או שמת מזקנה, אך ברכב אין שתי אופציות אלו כי רכב אינו מת מזקנה אלא רק משימוש לכן תמיד הסיבה שהלך המנוע היא מרוב שימוש (או שימוש לא נכון). לכן ברור שמחמת הנסיעה שנסע בה דני הלך המנוע והוה מיתה מחמת מלאכה לכל הדעות, לכן נפסק שדני פטור.

בס"ד

שישן ושמחו בשמחת תורה כי היא לנו עוז ואורה

הכנסת ספר תורה

הציבור מוזמן להשתתף בשמחתנו בהכנסת ספר תורה
חדש ומהודר להיכל הקודש של בית הכנסת
"תפילת חנה" בהר שמואל, גבעת זאב

ספר תורה זה הונצח לזכרו ולעלוי נשמתו של

ר' יהודה (מעלם) מלמד ז"ל

בן רג'ינה שרה ז"ל

נכד למחבר כף החיים

ת.נ.צ.ב.ה.

הכנסת ספר התורה תתקיים אי"ה ביום רביעי
כ"ב אלול תש"ע (1.9.10 למניינם)

בהשתתפות: רבנים ואישי ציבור

הרב דוד שרעבי שליט"א
הר שמואל

הרב יוסף טולידנו שליט"א
הרב המקומי גבעת זאב

מר יוסי אברהמי
ראש המועצה גבעת זאב

בתוכנית:

בשעה 16:00 טכס סיום כתיבת ספר התורה ותפילת מנחה

בבית משפחת (מעלם) מלמד, ברח' אבוהב 14 בית וגן י-ם

בשעה 17:30 תצא התהלכה בשירה וריקודים לשכונת הר שמואל

בשעה 18:15 נפגשים בשער השכונה להמשך התהלכה לבית הכנסת "תפילת חנה"
דברי תורה, תפילת ערבית ולאחריה סעודת מיצוה

הציבור מוזמן

תנו כבוד לתורה

אליו לשחטו לשם בעליו והנה ה'
נצב עליו, ויסברו דלשחטו לשם
בעליו היינו לשם ה', אמנם נראה
לא כן, אלא נראה כונת המחבר
למשנה בזבחים פרק ד', לשם
ששה דברים הזבח נזבח לשם זבח
לשם זוכה לשם השם לשם אשים
לשם ריה לשם ניחוח והחטאת
והאשם לשם חטא, ולשם זוכה
היינו לשם בעל הקרבן ואם השב
בקרבן ראובן ע"מ שיתכפר שמעון
הוא מחשבת שינוי בעלים, ונראה
זה כונת המחבר ואביו נגש אליו
לשחטו לשם בעליו, שאברהם הוא
בעל הקרבן וביקש לשחוט לשם
בעלים.

והנה מזה יהיה עוד זכות מרובה
במעשה אברהם, שלעשות ציווי ה'
להעלות בנו לעולה הוא נסיון
גדול, אך לדברינו הנסיון גדול
ומרובה ע"י שלא רק שיש
להעלותו לעולה אלא אף יהיה
האב נהנה בהקרבת בנו, שיש לו
להעלות בנו לעולה ולחשוב
שיהיה הוא בעל הקרבן נהנה
בכפרה, ובוזה הנסיון מרובה עוד
וזכותנו בהזכרתה מרובה.

שאלה לשבוע הבא

בפיוט - אם אפס רובע הקן, אשר הספרדים אומרים בסליחות כתוב: ונמצה דמו על
קיר, דהיינו שעל עקדת יצחק כתוב שנמצה דמו על קיר המזבח, וקשה שהרי
לבהמה יש זריקת דם, ורק לעוף יש מיצוי הדם, אם כן למה דימו את עקידת יצחק
למעשה עולת העוף ולא לעולת בהמה?

שבת

שחרית: 8:15

תהלים בנים: 12:30

על ידי משפחת זכאי - בבית הכנסת

תהלים בנות: 1:15

על ידי משפחת נחמני - בביתם

שיעור בהלכות סוכה: 5:30

הרב שלמה כהן

מנחה: 6:15

חול

סליחות: 6:00

שחרית: 6:30

דף יומי: 20:15

הרב יצחק אלקיים

כולל ערב: 20:15

ערבית: 21:15

כולל ערב ממשיך עד: 22:00

